

GONDOLATOK

a XIV. Hajdúszoboszlói konferenciához

A Hajdúszoboszlón megtartott XIV. Tulajdonvédelmi Konferencián kiemelt szerepet kapott a kritikus infrastruktúrák védelmének kérdése és az ezekhez kapcsolódó jövőbeni biztonsági feladatok megvalósítása.

Egyetértve az ott elhangzottakkal, ma még valóban nem létezik a gyakorlatban komplex megközelítésű kritikus infrastruktúra védelem, – ahogy ez Dr. Kovács Ferenc előadásában is elhangzott – ugyanakkor azt gondolom, hogy az egyes kritikus infrastruktúra elemek helyi szinten történő védelme jelenleg is létezik. Az a törekvés, hogy komplex módon közelítsük meg a védelem formájának e kérdését, teljesen időszerű és indokolt.

■ Jelenleg is létezik jogszabály arra vonatkozóan, mely meghatározza, hogy mi minősül az állam működése és a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítménynek. Ezek közül, jó néhány tökéletesen beleillik a kritikus infrastruktúra fogalomkörébe és működése szerint is úgy gondolom annak minősül.

■ Az elmúlt 20 év valóban sok mindent megváltoztatott e területen is. Megjelentek a tőkeerős multinacionális szolgáltatók, melyek a „kritikus infrastruktúrák” területén is részesedéseket szereztek. Hol többet, hol kevesebbet. Hogy szabad-e biz-

tonságpolitikai szempontból átadni ilyen létesítmények üzemeltetését, vagy tulajdonjogát, ez megérne egy külön konferenciát. Nyilván a profitszerzés az elsődleges szempontja egy ilyen vállalkozásnak. Ugyanakkor jogosan vetődik fel a kérdés, hogy milyen kötelezettségek is terhelik e tevékenység tulajdonosát, üzemeltetőjét, amikor a megvalósítandó biztonságról kell beszélni annak összes költségvonzatával együtt. Egyetérték azzal a gondolat-
tal, hogy a jövőben az államnak is nagyobb szerepet kell vállalnia a kritikus infrastruktúrák védelmében anyagi forrásokat is biztosítva. Viszont akkor azt is meg kell követelni az ilyen elemek üzemeltetőitől-tulajdonosaitól, hogy valóban a megfelelő szintű biztonságot alakítsák ki és működtessék.

■ Az elmúlt évek számos olyan példával szolgáltak, ahol a tulajdonos-üzemeltető nem tartotta be a jogszabály által előírt védelemre vonatkozó kötelezettségét, és az állam sajnos ezeket nem minden esetben követelte meg és ki sem kényszerítette,

pedig lett volna rá módja. Ismert gyakorlat, hogy amikor valamilyen megszorítást kell alkalmazni, akkor a biztonság mindig az első „áldozatok” között szerepel. Az is közismert, hogy a legtöbbször a lehető legolcsóbban igyekeznek megoldani a védelmet. Ennek számos oka van, és igen összetett probléma.

■ A fegyveres biztonsági őrsegeknek (FBŐ), a biztonsági cégeknek és az őrzés-védelmi vállalkozásoknak én is úgy gondolom, hogy a szerepe növekedni fog. A kritikus infrastruktúrák konkrét nevesítését követően – megfelelő kockázat-elemzéseket elvégezve – valóban meg kell határozni, hogy mely területeken milyen megoldásokat kell alkalmazni.

■ Ugyanakkor az a véleményem, hogy bizonyos kritikus infrastruktúra elemeknél, melyek továbbra is prioritást kell, hogy élvezzenek az állam, az ország működése és ezen keresztül a lakosság ellátása szempontjából, nem szabad, hogy ki legyenek téve a piaci villongásoknak és a profitszerzés maximalizálásának. Az ilyen kritikus elemek őrzés-védelmének meghatározásánál továbbra is döntő beleszólása kell, hogy maradjon az államnak.

■ Azon el kell gondolkodni, hogy amikor egy multinacionális cég, vagy szolgáltató megjelenik ma a magyar piacon és részesedést szerez, és tulajdoni hányada lesz egy kritikus infrastruktúra elemnél, akkor azzal bizony kötelezettségeket is vállal. És amennyiben az állam konkrét őrzési formát ír elő és nem engedi meg, hogy szabadon válasszon a piacról, akkor ezt is be kellene tartani és tartatni. Nincs kétségem afelől, hogy egy magyar biztonsági vállalkozásnak, sok mérlegelési lehetősége nem maradna e tekintetben külföldön.

■ Ez annál is inkább fontos, mivel nem lehet mérlegelés tárgya egy kritikus infrastruktúra, vagy annak egyes eleme, csak vagyoni értéke alapján. Ahol az a fajta alapszolgáltatás jelenik meg, melynek megfelelő védelme minden államnak elsőrendű feladata, ott úgy hiszem érvényesülnie kell az állami akaratnak.

■ Nagyon érdekes és egyben elgondolkodtató példát láthattunk a Pécsi Vízmű, mint egy valóban a lakosság alapszükségletét ellátó cég „visszafoglalása” kapcsán. Az egyik biztonsági cég gyakorlatilag „kítette” a másikat az őrzött ob-

jektumból és ennek következménye lett, hogy a cég vezetése sem teherbe látta. Elgondolkodtam azon egy pillanatra, hogy amennyiben a Pécsi Vízműveket közigazgatási határozattal elrendelt fegyveres biztonsági őrőség (FBŐ) őrizte volna (de nem őrizte!) és ott ennek ismeretében megjelenik egy magánbiztonsági cég, azzal a szándékkal, hogy „leválassza” az FBŐ-t, akkor ez hogyan is zajlott volna le? A válasz azt gondolom nem kétséges.

■ Ennél a gondolatnál áttérnék a konferencia egy másik valóban érdekes és fontos kérdését tárgyaló témájára, a magánbiztonsági ágazat szerepére és szerepváltozására.

■ Személy szerint nem tartok attól, hogy a magánbiztonsági ágazat szerepe csökkenne, vagy, hogy háttérbe szorulna. Ha megvizsgáljuk a jelenlegi állapotokat, akkor teljesen világosan látszik, hogy a magánbiztonsági ágazat igen jelentős létszámmal és területeken van jelen. Nem gondolom azt, hogy akár a fegyveres biztonsági őrőségek, akár a polgárőrőségek, vagy a településőrőségek veszélyeztetnék létét, illetve működésüket. Minden

államnak joga van eldönteni, hogy mit, mivel és hogyan őriztet. Egyetértek a Vagyonvédelmi Kamara elnökének azzal a megállapításával, hogy aki jogot szerez, azzal kötelezettségek is párosulnak. Én is úgy gondolom, hogy ha egy külföldi érdekeltségű vállalkozás Magyarországon, olyan területen szerez tulajdonjogot, mely az állam működése szempontjából kiemelt tevékenység, ott bizony az állam által előírt őrzési formát kell alkalmaznia és a biztonságra költenie kell. Nem hiszem, hogy ez a tervezett profit mennyiségét megrengetné.

■ Bár Magyarország nem tartozik a legnagyobb államok közé, ettől függetlenül úgy látom, hogy a biztonsággal foglalkozó szervezetek, legyen akár állami, önkormányzati, vagy magán, alapvetően elférnek egymás mellett. Biztos vagyok abban, hogy sem a fegyveres biztonsági őrőségek, sem pedig más, nem vállalkozási alapon működő szervezetek e területen veszélyeztetnék a magáncégek jövőjét. Egy biztos, amire az elnök úr is utalt, hogy lényegesen több a magánbiztonsági ágazatban a szereplő, mint amennyit az ország el-

bír és igényelne. Érdemes megnézni a szomszédos Ausztriát és a nyolcvanmilliós Németországot, hogy ott hány vagyonvédelmi vállalkozás működik. Tény, hogy a tőkeresős cégek képesek csak hosszú távon megmaradni a piacon. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy tőkeszegény kis vállalkozások hosszú távon nem képesek minőségi szolgáltatást biztosítani. Pedig a jövő egyik fontos eleme erről szól. Csak minőségi szolgáltatással lehet a piacon megmaradni. És akik erre képesek lesznek a jövőben is, azokkal biztos találkozni fogunk.

■ Végül annyival zárnám gondolataimat, hogy nem kell tartani a fegyveres biztonsági őrőségek térnyerésétől és terjeszkedésétől a magánbiztonsági ágazat rovására. Eddig sem ez történt és azt gondolom, hogy ezt követően sem tör az FBŐ a magánbiztonsági ágazat „babérjaira”. Igen jól körülhatárolt, hogy hol létesíthető és működtethető. Ugyanakkor ez fordítva sajnos nem igaz, amit az utóbbi évek számos törekvése igazolt.

Szigeti Lajos • Elnök • Magyarországi Fegyveres Biztonsági Őrök Szakmai Egyesülete